

KAM ÇALIŞTAYI 2015 RAPORU

Kütüphane, Arşiv ve Müze Yöneticileri Çalıştayı 2015

11-14 Mart, ANTALYA

MAYIS 2015

ANKARA | ANIKAREF

Giriş:

Üretimin, pazarlamanın, geliştirmenin, eğitimin ve aslında hayatın temelinde “bilginin varlığı ve önemi” inkar edilemez bir gerçektir. Geçmişini bilen ve günümüzün analizini doğru yapabilen bir toplum geleceğe şekil verebilir. Bu nedenle, geçmişimize ve günümüze ev sahipliği yapan kütüphaneler, arşivler ve müzeler geleceğe şekil verecek ve yönetecek toplumun başlangıç noktasıdır. Başlangıç noktasında en doğru yöntem ve methodlarla bilgilenen bir toplumun geleceğe yürüyüşü daha sağlam ve kararlı olacaktır. Geleceğe şekil vermenin diğer önemli bir gereksinimi ise kültürümüze ait bilgilerimizin evrenselleştirilmesinin sağlanmasıdır.

Her türlü kültürel mirasın ve toplumsal belleğin saklanması, korunması ve ihtiyaç duyulduğunda erişilebilir olması toplumların geleceğini şekillendirmek için temel unsurlardır. Teknolojik alandaki gelişmeler, kütüphaneler, müzeler ve arşivlere de yansımaktadır ve temelde bilginin saklanmasından, onarımına, korunmasından, erişime sunulmasına kadar hemen hemen tüm süreçlerin etkili bir şekilde yönetimlerini sağlamaktadır. Böylece, araştırmacılarımızın daha etkin ve hızlı sonuç almaları, yeni nesillerin geçmişlerine daha kolay ulaşmaları, çalışma ortamlarının daha etkin ve kullanıcı odaklı yapılanması ve varolan her türden bilgi ve belgenin daha geniş kitleler ile paylaşılmasına olanak sağlayarak, geleceğe yürüyüşümüzün daha kararlı ve hedef odaklı olması sağlanmaktadır. Hiç şüphesiz teknolojik gelişmeler, kaynaklarımızın daha etkin kullanılmasını sağlayarak hedefimize daha hızlı ulaşmamıza katkıda bulunacaktır.

Teknolojik gelişmeler ışığında gelişen yaratıcı endüstriler, üretim ve pazarlama arasında bir köprüdür. Sektöre süreklilik ve inovasyon katar. Teknolojilerin kullanılış metotları ve yorumlanışları geliştikçe yeni ihtiyaçlar, ihtiyaçlara bağlı Ar-Ge çalışmaları ve bunun sonucunda yeni ürün ve tasarımlar ortaya çıkar. Günümüzde ancak bu sayede uluslararası pazarda yeni çözüm ve ürünler ile yer sahibi olunabilir ve ihracat gelirleri arttırılabilir. Unutulmamalıdır ki; daha üretilmemiş birçoğ ürün ve yapılmamış birçoğ tasarım bulunmaktadır. Bu yüzyılda önemli olan, kendi bakış açımızı ve elimizde var olanları hayal gücümüzle birleştirip geleceğin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeniden tasarlamak ve yaratmaktır.

Kütüphane, Arşiv ve Müze Çalıştayı 2015 (KAM Çalıştay 2015), ülkemizde bu sektörlerin gelişimine katkı sağlamak amacı ile düzenlenmiştir. Türkiye’de üç sektörü ilk defa biraraya getiren bir çalıştay olması nedeniyle önemlidir. Geleceği yönetmek adına yapmamız gerekenlerin tartışıldığı, yeni teknolojilerin değerlendirildiği ve sonucunda tüm katılımcıların katkısı ile kısa, orta ve uzun vadede yapılması gerekenlerin belirlendiği bir çalıştay olması hedeflenmiştir. Kültürel mirasımızın korunması, sayısallaştırma, niteleme, üst veri, standartlar, iletişim teknolojileri, restorasyon, konservasyon, içerik sunum ve paylaşımı gibi sektörü ilgilendiren konu başlıkları düzenlenen oturumlarda geniş katılımlı olarak tartışılmıştır.

Kütüphane, Arşiv ve Müze Yöneticilerimizin, KAM Çalıştay 2015'e katılımı ve sağladıkları katkı ile sektörün sorunları ele alınmış ve sektörel gelişimin hızlanması için yapılması gerekenler belirlenmiş, yeni fikirler ile inovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına ışık tutulmaya çalışılmış ve en önemlisi de geleceği ortak yönetmek idealine olan inancımız daha da güçlenmiştir.

Katılımcılar ve Destekleyenler:

KAM Çalıştay 2015, 11-14 Mart 2015 tarihleri arasında Antalya'da aşağıda belirtilen Kurum ve Kuruluşlardan yaklaşık 350 yönetici ve konusunda uzman kişilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir:

- Cumhurbaşkanlığı
- Yargıtay Başkanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Genel Kurmay Atase Daire Başkanlığı
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- TBMM Kütüphane ve Arşiv Daire Başkanlığı
- TRT Genel Müdürlüğü
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
- Belediyeler
- Üniversite Kütüphaneleri
- İl Halk Kütüphaneleri
- Resim ve Heykel Müzeleri
- Özel Müzeler
- Kamu ve Özel Sektör Kurum Kütüphaneleri
- Üniversitelerin Bilgi ve Belge Yönetim Bölümleri
- Kütüphane, Arşiv ve Müze Sivil Toplum Kuruluşları

KAM Çalıştay 2015, Ankaref firmasının öncülüğünde ve Microsoft, Turkcell, Glasshouse, la technica, Makro Spazio ve Panasonic firmalarının değerli destekleri ile düzenlenmiştir.

Sunumlar ve Oturumlar:

Geleceği yönetmek için kültürel alanlarda yapılması gerekenler, kültürel mirasın korunması, teknolojiyle kütüphane, arşiv ve müzelerin bir araya getirilerek yeniden doğuşun sağlanması gibi temel konularda tüm tarafların katılımı ile sorunların konuşulduğu ve çözümlerin arandığı çalıştayın açılış konuşmasını ev sahibi olarak Ankaref Genel Müdürü Erhan Binici gerçekleştirmiştir. Sayın Binici, geleceği yönetebilmek için geçmişimize sahip çıkmamız gerektiğini, uluslararası görünebilirlik kavramının kültürel varlıklarımızla, kütüphanelerimizle, müzelerimizle ve arşivlerimizle bir bütünlük kazanabileceğini, standartların hazırlanmasının ve uygulanmasının doğru ve hedefe yönelik çıktılar sağlayacağını ve bu sektörlerde ihtiyaç duyulacak çözümler için inovasyon, Ar-Ge ve ihracat fırsatları olduğunu belirtmiştir.

KAM Çalıştay 2015 Onur Konuğu olarak Kültür ve Turizm Eski Bakanı Sayın Atilla Koç açılış konuşmalarında yer almıştır. Sayın Koç, Türkiye’de kütüphane, arşiv ve müze sektörlerinin bir araya geldiği bir çalıştay düzenlemesinin kültür mirasımızın geleceği için önemli olduğunu, iktidar olabilmek için bilmenin ve birlikte olmanın gerekli olduğunu, ülkelerin kütüphanelerini, arşivlerini ve müzelerini geliştirmeleri gerektiğini, ortak sorunların tek potada eritilebileceğini, kütüphanesiz, arşivsiz ve müzesiz bir Türkiye’ nin olamayacağını belirtmiştir.

KAM Çalıştay 2015 süresince kütüphane, arşiv ve müze ile ilgili sivil toplum kuruluşları ve KAM Çalıştay 2015’i destekleyen sponsor firmalar sunumlar yapmışlardır. Kültürel mirasımızın korunması, sayısallaştırma, niteleme, üst veri, standartlar, iletişim teknolojileri, restorasyon, konservasyon, içerik sunum ve paylaşımı, koleksiyon ve kullanıcı ile ilgili sektörü ilgilendiren ortak ve ana konular, herbiri konularında uzman konuşmacıların katıldığı ve birbirinden değerli bilgi ve görüşlerini paylaştıkları açılış ve dört ayrı oturumda geniş bir şekilde ele alınmıştır:

Açılış Oturumu: Kütüphane, Arşiv ve Müze Sivil Toplum Kuruluşları

Moderatör: Erhan **BİNİCİ** – Ankaref Genel Müdürü

Konuşmacılar:

Sami ÇUKADAR	Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu Başkanı (ANKOS)
Recep ZOGO	Balkan Kütüphaneciler Birliği Başkanı
Hakan AYGÜN	Müzeciler Derneği Başkanı (MÜZEDER)
Ali Fuat KARTAL	Türk Kütüphaneciler Derneği Başkanı (TKD)
Fatih KUMSEL	Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri Derneği (ÜNAK)

Açılış oturumu, KAM alanında çalışan beş ayrı sivil toplum kuruluşunun değerli temsilcilerinin sunumlarından oluşmuştur. Sivil toplum kuruluşları, genel olarak faaliyet alanlarını tanıttıktan

sonra, özellikle kültürel miras, kültürel mirasın korunması, organizasyonu, ve erişimlerin sağlanması ile ilgili olarak yaptıkları çalışmaları özetlemişlerdir. Katılımcı tüm sivil toplum kuruluşlarının ortak amacının, standartlar gözetilerek, en işlevsel, doğru ve ekonomik modellerle sahip oldukları kültürel mirası gelecek nesillere aktarmak olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca ortak çalışmanın, birarada olmanın ve farklı tecrübe, fikir ve bilgi paylaşımının kültürel mirasımızı tanımlamada, korumada, görünür kılınmasında ve aktarılmasında yolunuzu aydınlatacak çok önemli ve olumlu bir gelişme olduğu görüşüne varılmıştır.

I.Oturum: Taşınabilir Kültür Varlıklarında Önleyici Korumanın Önemi ve Teknoloji Kullanımı

Moderatör: Mustafa **EDEER** – Ankaref Genel Müdür Yardımcısı

Konuşmacılar:

Nil BAYDAR	Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kitap Şifahanesi ve Arşiv Daire Başkanı
Z. Abidin TÜRKOĞLU	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı
Latif ÖZEN	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü Ankara Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürü
Zübeyde C. ÖZSAYINER	Vakıflar Genel Müdürlüğü Türk Vakıf Hat Müzesi Şube Müdürü / Öğretim Görevlisi

Kültürel miras eserleri, birbirinden çok farklı malzemeler kullanılarak üretilmiştir. Tarihsel süreç içerisinde bu eserler, iklim koşulları (hava kirliliği, nem, sıcaklık vb.) mikroorganizmalar, bitkiler, hayvanlar ve insan eylemleri (savaş, vandalizm, yasa dışı ticaret, soygun, kaçakçılık, ihmal ve yanlış uygulamalar vb.) gibi doğal ve doğal olmayan çok çeşitli tehditle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu da önleyici korumanın sürekliliğini gerektirmektedir. Önleyici koruma sayesinde, eserin orjinalliği mümkün olduğunca korunmakta ve malzemenin bozulması ve değişmesi engellenmektedir. Önleyici koruma ile birlikte gerekli durumlarda eserler, laboratuvar ortamlarında tedavi de edilmektedirler. Laboratuvar ortamında yapılan tedavi niteliğindeki çalışmaların, uygun teknik ve donanımla birlikte uzman personel tarafından yapılması esastır. Ayrıca zamanında önleyici korumanın yapılabilmesi için, kültürel miras envanterinin belgeleme işleminin yapılması da son derece önem arz etmektedir. Eserlerin yerini değiştirmeden, buldukları ortamda periyodik bakımlarının yapılması gerekmektedir. Müzelerde bulunan eserler ise, teknolojinin sağladığı yararlar kullanılarak (nem, sıcaklık takibi, uygun depolama koşullarının oluşturulması, yangın alarm ve söndürme vb.) uzun süre korunabilmekte, özellikle yazma ve nadir eserler dijitalleştirilerek gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılabilir. Eserlerin yerini değiştirmeden, buldukları ortamda periyodik bakımlarının yapılması gerekmektedir. Müzelerde bulunan eserler ise, teknolojinin sağladığı yararlar kullanılarak (nem, sıcaklık takibi, uygun depolama koşullarının oluşturulması, yangın alarm ve söndürme vb.) uzun süre korunabilmekte, özellikle yazma ve nadir eserler dijitalleştirilerek gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılabilir.

II. Oturum: Dijitalleştirme ve Dijitalleştirilen İçeriğin Sunumu

Moderatör: Mine **KARAAĞAÇ** – Ankaref Genel Müdür Yardımcısı

Konuşmacılar:

Bilge KILIÇ Güssün GÜNEŞ	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü Marmara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı
M. Selçuk YAVUZKANAT	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinemalar Genel Müdürlüğü Daire Başkanı
Erdal NANECİ	Türkiye Bilişim Derneği Denetleme Kurulu Üyesi

Teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklardan bir tanesi de mevcut eserlerin dijitalleştirilmesine olanak sağlamalarıdır. Eserin malzemesi, cinsi ve şekli ne olursa olsun artık dijitalleştirme ve eserin orijinaline çok yakın görüntüler alınabilmektedir. Ülkemizde hemen her kurumda dijitalleştirme çalışmaları hızlı bir şekilde devam etmektedir. Dijitalleştirme çalışmalarında dikkat edilmesi gereken ve dijitalleştirme başlamadan önce karar verilmesi gereken süreçler bulunmaktadır. Bunların en başında standartlar gelmektedir. Dijitalleştirme ile ilgili olarak uluslararası düzeyde birçok standart bulunmaktadır. Dijitalleştirme projelerinde standartların uygulanması, dijitalleşen esere dünya çapında kolay ulaşımı sağlamaktadır. Standartlar sayesinde, değişen ve gelişen teknolojiye karşın, eserlerin erişimi ve sürdürülebilir bir model güvence altına alınmaktadır. Ülkemizde ise, dijitalleştirme ile ilgili olarak uygulanan bir standart mevcut değildir. Bu da, kültürel mirasın dijitalleştirilmesi ile ilgili olarak yapılan çalışmaların belirli kurallar çerçevesinde yapılmasını engellemekte ve çoğu zaman özellikle üstveri standartlarının olmaması nedeniyle, kurumların mükerrer çalışmalar yapmalarına ve kaynakların etkin kullanılmamalarına neden olmaktadır. Dijitalleştirme standartlarını belirlemek amacıyla, ülkemizde bir kültür toplumu eylem stratejisine ve eylem planlarına ihtiyaç olduğu gerçeği bulunmaktadır. Bu tür planlamalar bütçe, personel, koleksiyon, finansal kaynaklar, kullanılacak teknoloji ve zaman açısından değerlendirilmelidirler. Ülke çapında dijitalleştirilen eserlerin bir toplu katalog çalışmasının yapılması da gereklidir. Dijitalleştirmede gözönünde bulundurulması gereken bir önemli nokta da, telif haklarıdır. Dijitalleştirilecek eserlerin, telif hakları yönünden uygun olduğu ya da emeğe saygı bağlamında kanunlarımızın öngördüğü şekilde telif haklarının alınarak dijitalleştirilmesi gerekmektedir.

III. Oturum: Niteleme, Üst Veri, Standartlar

Moderatör: Gökhan **FİDAN** – Ankaref Genel Koordinatörü

Konuşmacılar:

Ebru KAYA	Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Müdür Yardımcısı
------------------	---

Nurdan Atalan **ÇAYIREZMEZ**

Güven **KÖSE**
Nevzat **ÖZEL**

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler
Genel Müdürlüğü
Hacettepe Üniversitesi BBY Öğretim Görevlisi
Ankara Üniversitesi BBY Öğretim Görevlisi

İnsanlık tarihinin ilk kültürel etkinliklerine şahitlik eden ülkemiz toprakları dünyanın en önemli ve zengin kültürel mirasına sahip topraklardır. Sahip olduğumuz kültürel miras ve bilgi kaynaklarının uluslararası arenada görünür olması için üst veri standartlarını belirlemek ve bünyemizde bulunan kaynaklara kullanıcıların kesintisiz erişimini sağlayacak teknolojik altyapıya sahip olmak önem arz etmektedir. Sahip olduğumuz her türlü kültürel mirasın belgelenmesi ve ülke envanterine geçirilmesi, kültürel mirasın gelecek nesillere eksiksiz ve sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesi için vazgeçilmezdir. Açığa çıkartılan her türlü eserin belgelenmesi ve envanterlenmesi koruma için atılan ilk adımdır. Eserlerin konservasyonu ve restorasyonu yapıldıktan sonra müzelerde halka sunulması ise ikinci adımdır. Bu görevler yerine getirilirken ilgili kurumlar hızla değişen ve gelişen teknolojiye uyum sağlayarak modern teknolojileri de eş zamanlı olarak hizmete sunmaya çalışmalıdırlar.

Kütüphanelerde de, koleksiyon politikasına uygun şekilde bir araya getirilen materyallerin uluslararası standartlar gözetilerek ve ülke ihtiyaçlarına uygun tanımlamaları belirleyerek nitelenmesi büyük önem arz etmektedir. Kullanılan ve belirlenen standartların ve oluşturulan katalog kayıtlarının ülke çapında kullanılması bu sayede mümkün kılınacaktır. Ülkemiz kültürel mirasında yer alan eserlerin ve özellikle islâm yazma ve nadir eserlerinin sınıflandırılması çalışmalarında mevcut konu başlıkları çok kısıtlı kalmaktadır. Ulusal bir otorite tarafınca belirlenmiş geniş kapsamlı konu başlıkları listesi, tüm kütüphanelerin ortak ihtiyacı ve talebi haline gelmiştir. Kütüphane kaynakların tüm dünyada görünür ve erişilebilir olması, koleksiyonun standartlar doğrultusunda nitelenmesi ile birlikte, sahip olunan kütüphane otomasyon sisteminin bu standartları desteklemesi ve otomasyon sistemi aracılığı ile koleksiyon içeriğinin ilgili uluslararası platformlar ile otomatik bir şekilde paylaşılması sayesinde mümkün kılınmaktadır. Kütüphanelerin tercih edeceği altyapı ve yazılımlarda bu kriterleri gözetmeleri veya ulusal bir otorite tarafından bu standartların belirlenmesi önem arz etmektedir.

Koleksiyon içeriğinde bulunan eserlerin varlığının görünür olması yanında, içeriğinin de paylaşılması, gelişen sayısallaştırma ve internet teknolojileri sayesinde mümkün kılınmakta ve giderek artmaktadır. Avrupa ülkelerinde bulunan kültürel mirasın dijital ortamda paylaşılmasına hizmet etmek amacı ile kurulan Europeana projesi 2000 üzerinde kurum ve enstitü desteği ile içeriğini her geçen gün zenginleştirmektedir. Ülkemiz bünyesinde bulunan eserlere ve bu eserlerde emeği geçen kişilere ait kayıtların ve içeriğin bu platformlarda görünür kılınması gerekmektedir. İlgili platformlar tarandığında WorldCat ve Europeana üzerinde kısıtlı sayıda materyalimizin ve kütüphanemizin erişilebilir olduğu, tarihimizde önemli rol oynayan eser sahiplerinin başka ülke kütüphaneleri tarafından tanımlandığı görülmektedir.

IV. Oturum: Koleksiyon, Envanter ve Kullanıcı

Moderatör: Çiğdem Özbağ Ören – Ankaref Kurumsal Satış Yöneticisi

Konuşmacılar:

Emre Hasan **AKBAYRAK** ODTÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkan Yardımcısı
Birsen **YANAR** Hacettepe Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
Süheyla **ACAR** İstanbul Orhan Kemal İl Halk Kütüphanesi Müdürü
Nurçin Kural **ÖZGÖRÜŞ** Sabancı Üniversitesi, Sakıp Sabancı Müzesi, Konservasyon Laboratuvarı Yöneticisi

Kütüphane, Arşiv ve Müzeler, birbirinden farklı uygulamalara, işlevlere, yapılara, ihtiyaçlara ve dinamiklere sahip olmalarına karşın, üçünü bir araya getiren iki temel bileşen bulunmaktadır. İster kütüphane, ister arşiv isterse müze olsun, var olma nedenleri; şekli, malzemesi, türü birbirinden farklı olsa da bir koleksiyona sahiptirler ve bu koleksiyona çeşitli nedenlerle ihtiyaç duyan bir kullanıcı kitleleri bulunmaktadır. KAM'leri biraraya getiren en önemli etkenler, koleksiyon ve kullanıcıdır demek yanlış olmayacaktır. Varolan koleksiyonu korumak, saklamak, geliştirmek ve görünür kılarak, geliştirilen çeşitli hizmetler yolu ile ihtiyaç duyan kullanıcıya ulaştırmak temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, bir toplumda, kültürü yaşatmak, canlı tutmak ve gelecek nesillere aktarmak için, sahip oldukları eşsiz koleksiyon (içerik ve bilgi) ile Kütüphane, Arşiv ve Müzeler vazgeçilmez kurumlardır. KAM'ler geçmiş ile gelecek arasında bağ kuran en önemli ve olmazsa olmaz kurumlar olarak varlıklarını sürdüreceklerdir. KAM'ler toplum içinde daha aktif rol alabilmeleri için, gelişen teknoloji ve değişen kullanıcı ihtiyaç ve davranışlarıyla birlikte, koleksiyon odaklı hizmet yerine kullanıcı odaklı hizmet anlayışına geçmelidirler ve ait oldukları toplum için, sağladıkları çok çeşitli imkanlarla birer cazibe merkezi haline dönüşmelidir. Koleksiyonun, standartlara uygun bir şekilde tanımlanması ve görünebilir hale getirilmesi, sahip olunan kültürel hafıza ve mirasın herkes tarafından kullanılması, paylaşılması ve bu sayede sadece ait oldukları topluma hizmet etmek yerine, dünya kültür mirasına katkıda bulunmak KAM'lerin vazgeçilmez görevleridir.

Sonuç ve Öneriler:

Çalıştayda düzenlenen oturumlarda ve kapanış oturumunda sektörel sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmıştır. Tüm katılımcılar tarafından aşağıdaki sorunlar KAM Çalıştay 2015 sonucunda ortaya çıkan çarpıcı sorunlar olarak belirlenmiştir:

- Niteleme ve üst veri çalışmalarında standartların oluşturulmaması veya varolan standartlara uyulmaması sonucunda aranan bilgiye ulaşamaması, kültürel

envanterimizin görünebilirliğinin azalması ve bir süre sonra kültürel envanterimize ulaşamaması,

- Sayısallaştırma çalışmalarında sınıflama ve nitelme işlemlerinin gerçek anlamda ve uluslararası standartlara uygun yapılmaması sonucunda sayısal envanterin dijital bir çöplüğe dönüşmesi ve uzun vadede faydalanılamayacak olması,
- Taşınabilir kültür varlıklarımızla ilgili uluslararası standartlara uygun önleyici koruma çalışmalarının yapılmaması durumunda geri dönüşümü mümkün olmayan hasarların oluşması,
- Nitelme, sayısallaştırma ve önleyici koruma ihalelerinde teknik şartnamenin hazırlanması, yüklenicide aranan özelliklerin ve personel özelliklerinin detaylı tariflenmesi ve işin süresinin belirlenmesi konuları hakkında uzmanlık gerektirmektedir. Söz konusu tarifnamelerin detaylı hazırlanamaması ve mevcut Kamu İhale Mevzuatı'na göre en düşük fiyat teklifinin kabul edilmesi sonucunda istenilen kalitede iş üretilmemesi,
- Nitelme, üst veri ve sayısallaştırma çalışmalarının yapılacağı tüm kurumlarda bilgi teknolojileri altyapısına ihtiyaç duyulması ve söz konusu altyapıların yatırım ve işletme maliyetlerinin yüksek olması ile birlikte sürdürülebilir bir modeli sağlamanın neredeyse imkansız olduğu,
- Nitelme, üst veri, sayısallaştırma ve taşınabilir kültür varlıklarında önleyici koruma çalışmalarının yüksek bütçeli çalışmalar olması ve gerekli bütçelerin ayrılamaması.

Söz konusu sorunların çözüme kavuşturulması için aşağıda belirtilen çözüm önerileri sunulmuştur:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı yapısı itibarı ile bu sektörlerin tüm paydaşlarını kapsayamamaktadır. Bu nedenle, hem kamu hem de özel sektörde bulunan kütüphane, arşiv ve müzeler ile ilgili düzenleme, standart hazırlama ve mevzuat çalışmalarını yapabilecek Başbakanlığa bağlı bir üst kurul oluşturulması Türkiye'de kütüphane, arşiv ve müze çalışmalarının aynı doğrultuda ve çıktılarda yapılmasını sağlayacaktır. Enerji Piyasası Denetleme ve Düzenleme Kurulu modeli, kültür envanterimizi barındıran kurum ve kuruluşlar için de uygulanabilir. Üst kurulun denetiminde standartlar ve gerçekleştirilen çalışmaların denetimi sağlanabilecek, bu sayede kültürel envanterimizin nitelme, sayısallaştırma ve önleyici koruma çalışmaları doğru tanımlar ile yapılabilecektir.
- Kültür Toplum Strateji Eylem Planı'nın hazırlanması gerekmektedir. Toplumun kültüre olan ilgisini yeniden kazandırmak için basılı, görsel ve sosyal medyada daha fazla tanıtımın sağlanması, kamu spotu hazırlanması ve farkındalığın oluşturulması gerekmektedir. Yaratıcı kültür endüstrileri desteklenmeli, teknolojinin daha etkin

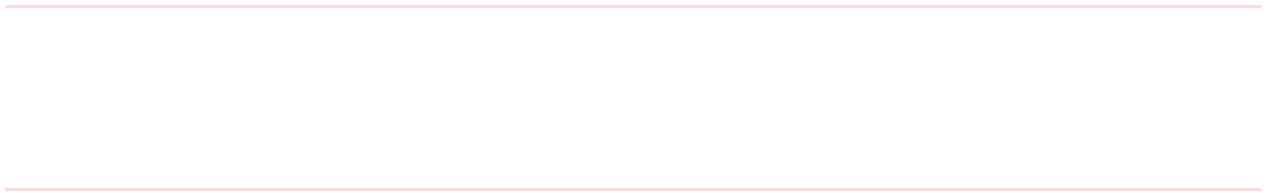
kullanımı ile somut ve somut olmayan kültürel mirasımızın sayısal ortama taşınması sonucunda turizm, istihdam, ihracat, Ar-Ge ve benzeri konularda ortaya çıkabilecek katma değer üzerine çalışmalar ve planlamalar yapılmalıdır. Ayrıca sektörün ihtiyacı olan nitelikli insan gücü yetiştirmek için üniversiteler ile işbirliği yapılmalıdır. Kültür Toplumu Strateji Eylem Planı'nın alt eylem planlarının hazırlanması için Kamu Kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları ve özel sektör birarada çalışmalar düzenlemelidirler.

- Kültürel envanterimizin sayısallaştırılması ve nitelenmesi konusunda ortak bilgi teknolojileri altyapısının kurulması ve tüm taraflarca belirli kurallar dahilinde kullanılması, mükerrer yatırımların önüne geçecek ve kamu kaynaklarının daha etkili bir şekilde kullanımına olanak sağlayacaktır.
- Söz konusu süreçler ile ilgili gerekli fonun oluşturulması için AB fonlarının araştırılması ve kullanılması, bu süreçlerin gerçekleşmesine destek olacak çeşitli işbirliği ve destek modellerinin araştırılması ve ayrıca ulusal kültür özel fonu oluşturulması çalışmaların hızlandırılmasına fayda sağlayacaktır.
- Niteleme, sayısallaştırma ve önleyici koruma ile ilgili ihalelerin Kamu İhale Kanunu istisna ihaleler kapsamına alınması, gerçekleştirecek çalışmaların kalitesini arttırarak daha verimli yürütülmesini sağlayacaktır.
- Önümüzdeki yıllarda KAM Çalıştay'a Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika' dan katılımın da sağlanmasıyla birlikte "Uluslararası Kütüphane, Arşiv ve Müze Kongre ve Fuarı" nın ülkemizde düzenlenerek, kültürel alanda bu bölgelerin rol model ülkesi olmamızı sağlamak ve bu sektörde üretim yapan firmalarımızın uluslararası pazara açılımını kolaylaştırarak daha geniş katılımlı bir bilgi ve deneyim paylaşımını mümkün kılmak hedeflenmiştir.

Sonuç olarak, kültürel mirası korumak, kültürü yaşatmak, canlı tutmak ve gelecek nesillere aktarmak için, sahip oldukları eşsiz koleksiyon ile Kütüphane, Arşiv ve Müzeler (KAM) bir toplum için vazgeçilmez kurumlardır. KAM'ler geçmiş ile gelecek arasında bağ kuran en önemli ve olmazsa olmaz kurumlardır. Bu nedenle, KAM'ler toplum içinde daha aktif rol alabilmeleri için, gelişen teknoloji ve toplumun değişen ihtiyaç ve davranışlarıyla birlikte, koleksiyon odaklı hizmet yerine toplum odaklı hizmet anlayışına geçmelidirler ve böylece ait oldukları toplum için, sağladıkları çok çeşitli imkanlarla birer cazibe merkezi haline dönüştürülmelidirler.

Kültürel mirasın standartlara uygun bir şekilde korunması, tanımlanması ve görünebilir hale getirilmesi, sahip olunan toplumsal hafıza ve mirasın herkes tarafından eşit olarak erişilebilmesi, kullanılması, paylaşılması ve bu sayede sadece ait oldukları topluma hizmet etmek yerine, dünya

kültür mirasına katkıda bulunmak KAM'lerin en önemli görevleridir. Bu görevlerin yerine getirilebilmesi için, işlemlerin her aşamasında uzman kişiler tarafından ulusal düzeyde uygulama yöntem ve kuralların belirlenmesi, uluslararası standartlara uyulması, sürdürülebilir ve uzun vadeli modellerin belirlenmesi ve gerekli iş gücü ve yatırımın sağlanabilmesi için bir yeniden yapılanmaya ve tüm paydaşları içine alacak "Kültürel Miras Politikası"nın zaman kaybetmeden oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Ek: KAM Çalıştay 2015 Programı (*)

11 Mart 2015

14:00 OTELE GİRİŞ VE ÇALIŞTAY KAYIT

12 Mart 2015

09:00-10:00 AÇILIŞ KONUŞMALARI

Erhan BİNİCİ Ankaref Genel Müdürü

Atilla KOÇ Kültür ve Turizm Eski Bakanı, Turkcell Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

10:00-10:15

ARA

10:15-11:45

AÇILIŞ OTURUMU-KÜTÜPHANE, ARŞİV VE MÜZE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Erhan BİNİCİ Moderatör

Sami ÇUKADAR Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu Başkanı (ANKOS)

Recep ZOGO Balkan Kütüphaneciler Birliği Başkanı

Hakan AYGÜN Müzeciler Derneği Başkanı (MÜZEDER)

Ali Fuat KARTAL Türk Kütüphaneciler Derneği Başkanı (TKD)

Fatih KUMSEL Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği Başkanı (ÜNAK)

11:45-12:00

GLASSHOUSE

12:00-12:15

MICROSOFT

12:15-12:30

TURKCELL

12:30-14:00

ÖĞLE YEMEĞİ

14:00-15:15

I. OTURUM-TAŞINABİLİR KÜLTÜR VARLIKLARINDA ÖNLEYİCİ KORUMANIN ÖNEMİ VE TEKNOLOJİNİN KULLANIMI

(Önleyici Koruma İhtiyaçları, Altyapı Bileşenleri, Uzaktan İzleme, Acil Durum Uyarı ve Bilgilendirme, Erişim Güvenliği)

Mustafa EDEER Moderatör-Ankaref Genel Müdür Yardımcısı

Nil BAYDAR Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Kitap Şifhanesi ve Arşiv Daire Başkanı

Zeynel Abidin TÜRKOĞLU Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı

Latif ÖZEN T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü Ankara Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürü

Zübeyde Cihan ÖZSAYINER Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıf Hat Sanatları Müzesi Müdürü

15:15-15:45

ARA

15:45-17:00

II. OTURUM-DİJİTALLEŞTİRME VE DİJİTALLEŞTİRİLEN İÇERİĞİN SUNUMU

(Dijitalleştirme Standartları ve Teknolojileri, İnternet Üzerinden İçerik Paylaşımı, Telif Hakları, Multimedya ve Sanal Erişim Çözümleri)

Mine KARAAĞAÇ Moderatör-Ankaref Genel Müdür Yardımcısı

Bilge KILIÇ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü Meslek Birlikleri Daire Başkanı

Güssün GÜNEŞ Marmara Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı

Mustafa Selçuk YAVUZKANAT T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinemalar Genel Müdürlüğü Daire Başkanı

13 Mart 2015

09:30-11:00	III.OTURUM-NİTELEME, ÜST VERİ, STANDARTLAR (Taşınabilir Kültür Varlıkları Üst Veri Standartları ve Uygulamaları, Bilgi Keşfetme, Düzenleme ve Erişim, Platformlar, Akıllı Sistemler, Yazılımlar ve Uygulamalar, Nadir Eserler için Üst Veri Oluşturma ve Erişim)
	Gökhan FİDAN Moderatör-Ankaref Genel Koordinatör
	Ebru KAYA Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Müdür Yardımcısı
	Nurdan Atalan ÇAYIREZMEZ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
	Güven KÖSE Hacettepe Üniversitesi BBY Öğretim Görevlisi
	Nevzat ÖZEL Ankara Üniversitesi BBY Öğretim Görevlisi
11:00-11:15	ARA
11:15-11:45	Sunum- Yazma Eser Niteleme ve Üst Veri
	İrfan AKÇA Yazma Eser Kataloglama Uzmanı
12:30-14:00	ÖĞLE YEMEĞİ
14:00-15:15	IV.OTURUM-KOLEKSİYON, ENVANTER VE KULLANICI YÖNETİMİ (Taşınır Kayıt İşlemleri, Koleksiyon ve Envanter Yönetimi, 7/24 Kesintisiz İşletme, Kullanıcı Odaklı Hizmet)
	Çiğdem Özbağ ÖREN Moderatör-Ankaref Kurumsal Satış Uzmanı
	Emre Hasan AKBAYRAK Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Başkan Yardımcısı
	Birsen YANAR Hacettepe Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Başkanlığı Şube Müdürü
	Süheyla ACAR İstanbul Orhan Kemal İl Halk Kütüphanesi Müdürü
	Pınar ATAYOL Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Resim ve Heykel Müzesi
15:15-15:45	ARA
15:45-17:00	ÇALIŞTAY KAPANIŞ OTURUMU
19:30	GALA YEMEĞİ

**14 Mart
2015**

12:00	OTELDEN AYRILIŞ
-------	-----------------